

NASJONALARKIVET
Postboks 4013 Ullevål stadion
0806 OSLO

Dato: 22.03.2026
Vår ref: 26/24856-4
Deres ref: 2026/3546
Saksbeh.: Rune Holbek

Høringssvar fra Agder fylkeskommune - Planprogram for ny nasjonal strategi for privatarkiv

Agder fylkeskommune takker for muligheten til å gi innspill til planprogrammet for ny nasjonal strategi for privatarkiv. Vi støtter ambisjonen om bred involvering av sentrale aktører og vurderer planprogrammet som et godt grunnlag for det videre strategiarbeidet.

1. Bakgrunn

I 2021 igangsatte Agder fylkeskommune en omfattende utredning med mål om å identifisere en framtidsrettet og bærekraftig organisering av arkiv- og museumsfeltet i regionen. Utredningen omfattet Aust-Agder museum og arkiv (AAMA), Vest-Agder-museet (VAM) og Arkivsenter sør IKS, og hadde som formål å sikre god faglig kvalitet, effektiv ressursbruk og styrket tjenestetilbud.

2. Hovedfunn i utredningen

Kartleggingen viste behov for styrket digital infrastruktur, bedre samfunnsdokumentasjon, økt digital tilgjengelighet, sterkere fagmiljøer innen bevaring, forskning og formidling, samt mer effektiv ressursutnyttelse og samarbeid på tvers.

3. Vurderte modeller for framtidig organisering

Tre modeller ble vurdert:

1. Videreføring av dagens organisering med styrket samarbeid – minst inngripende, men begrensede samordningsgevinster.
2. Todeling mellom arkiv- og museumsfeltet – tydeligere ansvarsdeling, men videreføring av dagens siloer.
3. Samlet regional virksomhet for arkiv og museum – størst potensial for helhetlige tjenester, effektiv ressursbruk og langsiktig utvikling.

Modell 3 vurderes av Nasjonalarkivet som mest fremtidsrettet.

4. Identifiserte mangler i utredningen

Følgende punkter var svakt behandlet: museenes rolle i privatarkivfeltet, økonomiske og driftsmessige konsekvenser, risikovurderinger og virkninger for ansatte, manglende digitaliseringsstrategi, bruker- og publikumsperspektivet, synergier mellom arkiv- og

Besøksadresse:
Tordenskjolds gate 25 4612
KRISTIANSAND S

Postadresse:
Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal

Telefon:
+47 38 05 00 00

E-post:
postmottak@agderfk.no

Org.nr.:
921 707 134

Nettsted:
www.agderfk.no

museumsfelt, og manglende helhetlig tilnærming til kulturarvfeltet.

5. Privatarkiv og foto – særskilte mangler

Feltene privatarkiv og foto manglet tydelig rolledefinisjon, strategi og finansieringsmodell. Foto ble ikke vurdert som eget fagfelt, og framtidige kompetanse- og ressursbehov ble ikke tilstrekkelig beskrevet. Utredningen gir derfor ikke et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag for disse områdene.

6. Oppfølging i Agder

Institusjonene har etablert en samarbeidsavtale for perioden 2024–2029. Agder fylkeskommune har deretter engasjert Menon Economics til å utarbeide et oppdatert kunnskapsgrunnlag for offentlig arkiv, privatarkiv og foto. Arbeidet inkluderer kartlegging, intervjuer og utvikling av alternative modeller.

Agder fylkeskommune har fortsatt satt av midler til arbeidet med privatarkiv i vestre del av Agder, men disse er ikke fordelt for inneværende år i mangel av en klar framtidsrettet og bærekraftig strategi.

7. Innspill til den nasjonale strategien

Agder fylkeskommune anbefaler at strategien omfatter: styrking av digital infrastruktur, utvikling av nasjonale standarder og fellesløsninger, målrettet kompetansebygging, statlig finansiering og vurdering av finansieringsmodell tilsvarende de konsoliderte museene (stat, fylke og kommune).

8. Avslutning

Agder fylkeskommune støtter planprogrammet og ambisjonen om bred involvering. Vi forventer at pågående regionale prosesser vil bidra med relevant kunnskap til det nasjonale arbeidet og bidra til en helhetlig og framtidsrettet styrking av privatarkivfeltet.

Vi gjør oppmerksom på at høringsuttalelser krever politisk godkjenning hos oss. Første politiske møte hvor dette legges frem er 16. april d.å., og eventuelle merknader fra politisk behandling vil bli ettersendt etter denne datoen.

Med hilsen

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør
Næring, plan og kultur

Hege Kristin Martinsen
avdelingsleder
Avdeling for kulturarv

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: AUST-AGDER MUSEUM OG ARKIV IKS
VEST-AGDER-MUSEET IKS
ARKIVSENTER SØR IKS